AYOLLAR TADBIRKORLIGINING JAMIYAT IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI AHAMIYATI

Sadoqat Bekmurodova
Jizzax viloyat Xotin-qizlar tadbirkorlik markazi rahbari

Annotatsiya. *Maqolada tadbirkorlik madaniyati boradasigi dastlabki tadqiqotlar, adabiyotlarida ilk bor "Tadbirkor ayol" tushunchasining tavsiflanishi, bugungi kunga xotin-qizlar tadbirkorligining iqtisodiyot rivojidagi muhim bo'g'inlardan biri sifatida qaralishi bayon etilgan.*

Kalit so'zlar. *Tadbirkor, madaniyat, tadqiqotlar, tadbirkor ayol, xotin-qizlar, ishbilarmonlik, tashabbus, moliyaviy tavakkalchilik.*

Tadbirkor bu avvalo madaniyatli shaxs, bu boradagi dastlabki tadqiqotlar 1970-yillar boshida G'arbda paydo bo'ldi. Ularning adabiyotlarida ilk bor "Tadbirkor ayol" tushunchasi tijorat korxonasini yurituvchi, tashkil etuvchi va boshqaruvchi ayol sifatida tavsiflandi. Keyinchalik u boshqa davlatlarda ham rivojlanib bordi. Bugungi kunga kelib esa xotin-qizlar tadbirkorligiga iqtisodiyot rivojidagi muhim bo'g'inlardan biri sifatida qaralmoqda. Shunga qaramay, bu tushuncha borasidagi o'rganishlar hamon davom etyapti. Ushbu qarashlarning ayrimlariga to'xtalsak. Odatda, "Tadbirkor ayol" deganda ishbilarmonlik tashabbusiga ega, o'z faoliyatini tashkil etgan va uni yuritadigan xotin-qizlar tushuniladi. Bunday ayol moliyaviy tavakkalchilikni o'z zimmasiga olishi bilan xususiy sektordagi yollanma ishchidan farq qiladi.

Qolaversa, mazkur faoliyatni nazorat qilishi ham uni to‘laqonli tadbirkor ayol maqomiga erishtiradi.

E’tibor qaratsak so‘nggi yillarda yurtimizda xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolliklarini oshirish, bandligini ta’minlash, ularda tadbirkorlik ko‘nikmalarini shakllantirish borasida qator keng ko‘lamli islohatlar amalga oshirilib kelinmoqda. Sohadagi, xotin-qizlar tizimidagi sezilarli natijalrga qaramay, Muhtaram yurtboshimiz Sh.M.Mirziyoyev 2023-yilning 21-dekabr sanasida muhim ikki hujjatga imzo chekdilar. “Oilava xotin-qizlar faoliyatini takomillashtirishga oid chora-tadbirlari to‘g‘risida” PF-208-son farmoni hamda, “Oilalarni mustahkamlash va xotin-qizlarning faolligini oshirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida” PQ-401-son qarori.

Farmon va Qarorni o‘qib, yuksak samimiyat bilan qabul qilar ekanman, avvalo konstitutsiya yodimga tushdi. Bosh qomusimizning 76-moddasida Davlat to‘la qonli oilalarning rivojlanishi uchun ijtimoiy, iqtisodiy,huquhiy va boshqa shart-sharoitlar yaratadi. deb belgilangan, hamda tadbirkorlar uchun 67-moddasida Davlat qulay investitsiya va qulay ishbilarmonlik muhitini ta’minlaydi deb ko‘rsatilgan. Yuqoridagi farmon va qarorga razm solar ekanman, nihoyatda hursand bo‘ldim. Aynan Xotin-qizlar tadbirkorlik markazlariga ijro uchun ustuvor vazifalar sifatida belgilangan bandlarga doim “Labbay” deb javob berishga tayyorman.

2024-2025-yillarda xotin-qizlarni kasb-hunarga o‘qitish va bandligini ta’minlash borasidagi prognoz ko‘rsatgichlar soni orqali qanchadab-qancha xotin-qizlarimizni oilaviy iqtisodi ko‘tarilishiga, oilaviy moliyaviy barqarorlikka erishishlariga ishonchim komil.

-Kasanachi- hunarmand xotin-qizlarni ta’lim markazlariga biriktirish orqali yosh qizlarimizni millat ruhida tarbiyalash va hunarli qilish;

-“Band bo‘lmagan xotin-qizlar modeli” tizimini yaratilishi;

-Nodavlat-notijorat tashkilotlar o‘rtasida 2025-yildan “Eng yaxshi kasbga tayyorlash dasturi” orqali ochiq tanlovlarning o‘tqazilishi;

-Har bir hududning ilg‘or mahsulot ishlab chiqaruvchi tadbirkorlik sub’ektlarini aniqlab, xotin-qizlar tomonidan yetishtirilgan mahsulotlar bo‘yicha fyuchers shartnomalarini tuzish, ularning realizatsiyasini ta’minlash vazifasi yuklatilgan ho‘jalik hisobidagi kooperatsiyalarni 2024-yil 50 ta, 2025-yil ohirigacha 100 ta tumanlarda tashkil etib, ushbu amaliyotni bosqichma-bosqich respublikamizni boshqa hududlarida ham joriy etish, buning barchasi faqat va faqat nodavlat sektor ulishining ortishiga, nodavlat-notijorat tashkilotlarni jamiyat rivojiga munosib hissa qo‘shishiga, xotin-qizlar tadbirkorligining gullab-yashnashiga bir so‘z bilan aytganda inson qadri, inson manfaatlari uchun xizmat qiladi.

Prezidentimiz ta’biri bilan aytganda “Ayollarimiz munosib baxtli va bahtiyor hayot kechirishga haqlidirlar!” Lider ayol- buyuk yetakchining o‘ylagan narsasini amalga oshirish jur’ati kuchli ichki ehtiros, intilishlaridan kelib chiqadi, lavozimidan emas. Aslida ayollar tabiatan yaxshigina tadbirkor bo‘ladi. Buni ularning oila byudjetini to‘g‘ri taqsimlashi, tejab ishlatishi, shaxsiy ishlarini doim aniq rejalashtira olishi va hokazolarda ko‘rish mumkin. Shuning uchun ayollar tadbirkorligining deyarli barcha yo‘nalishlari muvaffaqiyatli amalga oshmoqda.

Yurtimizda qaysi tarmoq bo‘lmasin, unda dadil ishonch bilan ish boshlab, o‘z biznesini tashkil etayotgan xotin-qizlar safi yil sayin kengayib bormoqda. Bu ushbu yo‘nalishga berilayotgan keng imkoniyatlar, ajratilayotgan katta mablag‘lar, muhimi, ayollarga bildirilayotgan ulkan ishonch mahsuli, deyish mumkin. Ana shu imkoniyatlardan bugun yuzlab, minglab xotin-qiz samarali foydalanib, kasb-hunar va ishbilarmonlikni puxta o‘rgananib, o‘z tadbirkorlik faoliyatini boshlab, o‘zi, oilasi, qolaversa, hududidagi ayollar bandligini ta’minlash orqali yurt farovonligi, jamiyat ravnaqiga munosib hissa qo‘shib kelmoqdalar. Avvallari bunday ayollar sanoqli bo‘lardi. Hozir ular juda ko‘p. Bugun tadbirkorlik sub’ektlarining 28 foizini xotin-qizlar tashkil etmoqda.

Qaysi hududga, qaysi qishloqqa bormaylik, kamida albatta, bir tadbirkor hech bo‘lmaganda hunarmand-kasanachi ayol bor. Bo‘lganda ham oddiy tadbirkor emas, ko‘zlari yonib turadigan, ham oilasi, ham ishini uddalab, boshqa xotin-qizlarga namuna bo‘layotgan, g‘ayrati, shijoati bilan maqsad sari aniq odimlab, natija ko‘rsatayotgan haqiqiy liderlar. Endilikda, kichikdan o‘rta biznesga o‘tish istagida bo‘lgan tadbirkorlarni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha yangicha yondashuv

yo‘lga qo‘yilib, biznesni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha mavjud jamg‘armalar faoliyati ham, ishlash usuli ham tubdan o‘zgardi.

Muhtasar aytganda so‘zimning isboti sifatida “O‘ZBEKISTON-2030” strategiyasida belgilab olingan maqsadlarga erishishda, joriy yilning 15-aprel sanasidan 25-aprel sanasigacha aynan Nodavlat-notijorat tashkilotlar rahbarlari uchun Prezident huzuridagi Davlat boshqaruv akademiyasida tanlov asosida tashkil etilgan malaka oshirish o‘quv kurslarida ishtirok etar ekanman, fuqarolik jamiyati instituti sifatida, O‘zbekistonning bir baxtli lider ayoli sifatida, qalbim faqat va faqat sururga to‘ladi. Strategiyada xotin-qizlarni kasb-hunarga o‘qitishda nodavlat sektorlar ulushini 30 foizga oshirish belgilab olingan bo‘lib, bu vazifalarni amalga oshirib, maqsadga yetishda xotin-qizlar rahbarligi ostidagi tadbirkorlik sub’ektlari munosib hissa qo‘shishlariga ishonchim komil.

Mamlakatimizda chinakam tadbirkor qiyofasi, haqiqiy ishbilarmonlik muhiti yangi O‘zbekistonda shakllandi, desak mubolag‘a bo‘lmaydi. Bugun yurtimizda tadbirkorlik iqtisodiyotimiz lokomotiviga, soha vakillari esa zamonamiz qahramonlariga aylangani rost.